

og Dampferskeværket, der hverken bider eller slaar, laa ligesom en Antydning af, at der kunde findes Skyld hos vedkommende Arbejdsgiver, naar hans Arbejdere kom til Skade. Det taler til Ære for den højtærede Minister, at han søger at finde en saadan Forudsætning i et Lovforslag, der betegner sig som en Ansvarlighedslov; men det holder dog ikke Stik, naar man nærmere betragter Lovforslaget. Der er i Virkeligheden ikke Tale om Skyld hos Arbejdsgiveren. Det er jo ikke saaledes, at naar det kan oplyses, at Arbejdsgiveren har gjort alt, hvad der kan forlanges af ham for at forhindre Ulykkestilfælde, saa er han fri for Ansvar efter Forslaget. Nej, det kommer ikke i Betragtning, hvad han har gjort; han er ubetinget forpligtet til at yde Arbejderne Forsikringsbeløbet, selv om der ikke kan lægges ham det allerringeste til Last. Jeg er derfor enig i, hvad der blev bemærket af et æret Medlem forleden, at dette Forslag egentlig sejler under et falsk Flag: det kaldes en Ansvarlighedslov, men er det ikke, medmindre Ansvar skal tages i en ganske anden Betydning end den almindelig gældende og civiliserede.

Grundfejlen ved Forslaget er, at det er en Reform, bygget paa individualistisk og ikke paa socialt Grundlag. Jeg ved, at det ærede Medlem for Aalborg (Bransen) ikke holder af, at man her benytter Ordet „individualistisk“; han mener, at det er en Modsætning til „kommunistisk“. Jeg kan ikke give ham Ret heri; Ordet kan meget vel betegne det modsatte af „socialt“. Hvis dette Forslag havde været bygget paa et socialt Grundlag, vilde det ikke have været saa urigtigt at kalde Forslaget en Ansvarlighedslov; thi Samfundets Ansvarlighed over for tilskadekomne Arbejdere vilde da kun være Udtrykket for Samfundsmedlemmernes Solidaritet; men naar Talen er om Enkeltmand, er det — som jeg har tilladt mig at paavise — ganske urigtigt at tale om Ansvar, naar der ikke forudsættes Skyld. — Sammen med den anførte Grundfejl, at der bygges paa Enkeltmands Ansvar og ikke paa en social Basis, hænge de Skavanker, som Lovforslaget lider af. Den Forskel, der gøres mellem de forskellige Arbejdere, den Vilkaarlighed og Uretfærdighed, der præger Forslaget, er alt sammen en Følge af, at Grundlaget, Udgangspunktet for Sagens Ordning, er urigtigt. Jeg skal ikke komme nærmere ind derpaa; Forslagets Mangler i denne Henseende ere udførligt og træffende blevne paaviste af tidligere Talere fra forskellige

Sider. Det ærede Medlem for Horsens (Wulff) og andre ærede Medlemmer have med gode Grunde klargjort, at en Reform som denne er en Samfundssag, og at man ikke kommer til en fyldestgørende Løsning ved at lægge Enkeltmands, den enkelte Arbejdsgivers Forhold til sine Arbejdere til Grund for Sagens Ordning.

Efter disse mere almindelige Bemærkninger skal jeg endnu tillade mig at sige nogle Ord nærmest om Enkeltheder i Forslaget. Man har sagt, at det var et rationelt Forslag, og det ærede Medlem for Aalborg roste det i forrige Møde for dets store Klarhed og Tydelighed. Jeg kan ikke erkende, at det er et rationelt Forslag. Det er fuldt af Tvivl fra først til sidst. Der vil, naar det bliver til Lov, opstaa en Hoben af Tvivlstilfælde; der vil blive Brug for en Mængde Fortolkninger, og det vil i mangfoldige Tilfælde komme til at staa usikkert for Arbejderne, hvad de egentlig kunne gøre Krav paa. Der skabes ingen som helst Sikkerhed for de paagældende Arbejdere. Den ærede Ophavsmand til Forslaget (Bransen) henviser til, at alle Tvivlsspørgsmaal kunne faas afgjorte af Arbejdsraadet. Denne Anvisning paa Raadet gav han os saaledes forleden Dag, da der var Spørgsmaal om et Hus, til den ene Side enetages, til den anden Side toetages. Der er faa Paragraffer i Lovforslaget, hvor ikke Arbejdsraadet spiller en Rolle. Raadet „afgør“, Raadet „skønner“, Raadet „foranstalter“ — kort sagt, det er Raadet, der afgør alle Tvivl. Der er en Art Teaterstykker, hvor alle de Forviklinger, som opstaa under Handlingens Gang, løses af en deus ex machina, en Guddom fra Maskinværket, en belejlig indtrædende Person løser Knuderne og klarer alle Vanskelighederne. Man kalder saadanne Teaterstykker for daarlige Stykker. Arbejdsraadet spiller i Lovforslaget en lignende Rolle som Maskinguden; altid er det Raadet, som skal klare Tingene. Hvad der er Ret, hvilke Krav Arbejderne kunne stille, det kommer væsentlig til at afhænge af Raadets Skøn. Det eneste sikre, der er i dette Lovforslag, er egentlig selve Arbejdsraadet. I Forslaget fra i Fjor var Raadets Stilling ikke ganske den samme som nu. Lønnede med et aarligt Vederlag af Statskassen vare da kun Formanden, to Læger, en Arbejdsinspektør og Sygekasseinspektøren, i alt 5 kongevalgte Medlemmer; de andre Medlemmer skulde kun oppebære Dagpenge. Efter det nu foreliggende Forslag skulle alle Raadets 10 Medlemmer oppebære et aarligt Vederlag; det er altsaa en